

DONES ENTRE LLUITES

NOVEMBRE 2024
4.000 EXEMPLARS

DEFENSORES DE LA VIDA I EL TERRITORI, CONTRA L'EXTRACTIVISME DE PERSONES I RECURSOS

TEXT: BERTA CAMPRUBÍ

Sense idealitzar-les ni romantitzar-les, al món hi ha moltes dones sense les quals la vida no seria tal com la coneixem. Són dones que defensen les muntanyes, els rius i el mar, que defensen els seus territoris i així defensen el planeta per a totes. Són les dones que defensen els drets de les persones, allà on siguin. Activistes per la vida, defensores dels territoris i la dignitat humana. “Una defensora del territori és una dona protectora, és la cuidadora que sentim dins. No és una decisió; es tracta d'estar connectada, des de l'arrel, des del melic, amb el territori i la comunitat”, explica l'activista del poble nasa Roseli Finscue.

Tot i que n'hi ha a tot arreu -Greta Thunberg és una defensora del territori sueca i Helena Maleno treballa per la dignitat humana al Marroc-, el concepte o l'etiqueta de *defensora del territori* està molt vinculat a dones del sud global. I, sobretot, hem creat un imaginari de les dones que viuen a les zones rurals de l'Amèrica del Sud, Central, Mèxic i el Carib, que es revolten contra les lògiques extractivistes i colonials, i els

impactes de l'espoli de materials i recursos per part de multinacionals del nord global.

DESPOSSESIÓ DELS RECURSOS HUMANS

Però avui, amb la conjuntura global de migracions forçades, cal ampliar el concepte i no entendre l'extractivisme només com el procés de desposseïció de recursos naturals dels territoris del sud, sinó també de les persones que l'habituen. Luz Helena Ramírez Hache, dona migrada, defensora de drets humans i activista antiracista, ho certifica: “Aquests processos migratoris es converteixen en una nova forma d'extractivisme dels territoris”. Per una banda, perquè “les persones que migren han estat formades als seus llocs d'origen i arriben als països del nord amb aquesta formació professional i experiència laboral, que segueixen exercint”, detalla Ramírez.

Per l'altra, tal com explica la mateixa activista, “entendem aquestes migracions com a extractivisme en el sentit de disposar de força de treball barata, sense drets, per competir amb la mà d'obra local, per fer-se càrrec al lloc de destí →

→ L'activista trans Regina Zoe, avui resident a Catalunya, en una acció pels drets del col·lectiu LGBTQIA+ a Mèxic.

Arxiu personal

→ de les feines més precàries, per fer-se càrrec en realitat de la sostenibilitat d'aquest sistema, sobretot de les feines en l'àmbit de la llar i les cures per part de les dones migrants". Ramírez Hache és fundadora de MigrESS, una associació que fomenta la participació de persones migrants en l'economia social i solidària catalana.

Com ella, un cop al nord global, la majoria d'aquestes defensores, si la precarització de les seves vides i el racisme estructural els ho permet, continuen lluitant pels drets de les persones que migren, contra la llei d'estrangeria o contra el pacte europeu d'asil i migració.

LES QUE ES QUEDEN

Les dones que resisteixen als seus territoris malgrat la violència quotidiana, malgrat les amenaces, són sinònim de resiliència -com també ho són les que es veuen obligades a exiliar-se o decideixen migrar. Roseli Finscue habita una regió on, durant l'últim any, almenys vuit nenes menors de setze anys han sigut reclutades pels grups armats que hi tenen presència, faccions dissidents de les FARC. La reserva indígena La Gaitana, a Tierradentro, al departament del Cauca colombià, l'ha vist créixer, però, a causa de les amenaces que ha

MOLTES DONES,
AMB QUALIFICACIÓ
PROFSSIONAL ALS SEUS
PAÏSOS, ACABEN EXERCINT
LES FEINES MÉS PRECÀRIES

rebut pel seu activisme en defensa del territori i dels drets de les dones indígenes, més d'una vegada s'ha vist forçada a desplaçar-se, per ara sense sortir de Colòmbia.

"Defensar l'origen és defensar l'aigua, les llavors, que són memòria i continuïtat, l'aliment material i espiritual. Defensar la possibilitat de continuar sembrant, defensar els nostres climes, tot el que necessitem per continuar existint", enumera Finscue. "Els extractivismes contra els quals lluitem són múltiples. Per exemple, el millor equilibri econòmic és la relació directa entre consumidors i productors: els intermediaris són sinònim d'extractivisme", denuncia, pensant en les empreses que compren a preus irrisoris

les verdures i el cafè que cultiva la seva comunitat. “I, quan no tens les condicions de viure al lloc on ets amb una mínima dignitat, te’n vas, i això és migració forçada: ens estan extraient un munt de persones per explotar-les a un altre lloc”, reflexiona. Colòmbia és el segon país d’Amèrica del Sud, després de Veneçuela, amb més migració cap a l’exterior, segons l’Organització Internacional per a les Migracions (OIM).

Yessica Trinidad, lideressa del poble garífuna i membre de la Xarxa de Defensores d’Hondures, afirma rotundament: “Vull viure a la terra que

em va veure néixer i lluito cada dia pel dret a quedar-m’hi. Sé que altres no han pogut aguantar i m’espanta la idea que un dia em pugui passar a mi, però sempre escolto les dones més sàvies abans de fer el pas següent”. Amiga i companya de lluites de Berta Cáceres, assassinada l’any 2016 per defensar el riu de la seva comunitat de la instal·lació d’una planta hidroelèctrica, Yessica Trinidad sap que no desplaçar-se pot significar perdre la vida. “En moments de crisi sí que he pensat on aniria si hagués de marxar d’Hondures. Però, per ara, quan ha calgut, sempre m’he pogut moure per l’interior del país”, afirma amb esperança.

LES QUE S’HAN HAGUT D’EXILIAR

Les que no veuen cap altra opció que marxar, s’obren pas en un camí ple d’obstacles, fronteres, dols i burocràcies. “Vaig haver de marxar de manera urgent perquè sentia que la meua vida estava en risc”, explica Regina Zoe, activista pels drets de les persones trans d’origen mexicà. “A la casa on em quedava hi va haver tirotejos i jo sabia que a la fiscalia no li importava gaire la meua existència. Així que 31 anys de la meua vida es van convertir en una maleta de 24 quilos”, recorda des de Barcelona, on va arribar fa quatre anys. →

YESSICA TRINIDAD, LIDERESSA
DEL POBLE GARÍFUNA A
HONDURES, OPTA PER RESISTIR
AL PAÍS TOT I SER CONSCIENT
QUE LA SEVA VIDA ESTÀ EN RISC

→ Amb l'acompanyament de la Taula per Mèxic, Zoe es va poder acollir a un programa temporal de protecció internacional: “Durant aquells sis mesos tenia de tot, però quan es va acabar el programa va ser com un abisme: anar a la policia a sol·licitar asil va ser un moment re-victimitzador”, continua relatant. Derivada a la Creu Roja, l'activista mexicana denuncia que va viure situacions de violència i de transfòbia. I tot aquest procés es produïa mentre vivia un altre dol molt més estructural: “Jo no sabia que existia el dol migratori: tot i que et vagis adaptant, a la gent que estimes i al teu país sempre els trobaràs a faltar”, sentència l'activista trans.

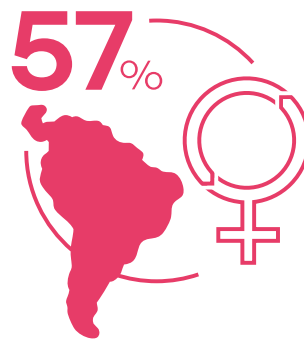
Luz Helena Ramírez Hache també es va veure obligada a establir-se i reconstruir la seva vida a Catalunya després de dos processos migratoris. “Vaig viure dues migracions, el 2008 i el 2015, totes dues per amenaces a causa la meua activitat amb el Moviment de Víctimes de Crims d'Estat (Movice)”, concreta la defensora de drets humans. En el seu primer exili, va formar part d'un programa d'acollida que li va permetre seguir organitzada amb altres persones de la diàspora colombiana. Un cop es va acabar el programa, va tornar a Colòmbia i va seguir treballant amb Movice al departament del Meta, fins que es van reproduir les amenaces de mort i va decidir tornar a Barcelona per “desenvolupar el meu projecte de vida amb la xarxa que ja hi tenia construïda”.

MIGRADES PER CAUSES ESTRUCTURALS

D'altra banda, milers de dones del sud global que defensaven territoris i drets al seu país d'origen prenen la decisió de migrar per gaudir de millors condicions de vida per a elles i les seves famílies. Delia Ccerare, migrada des del Perú i actualment activista de la Plataforma d'Afectades per la Hipoteca de Barcelona, explica: “Em vaig veure obligada a migrar per la meua situació econòmica: estudiava Geografia i Història quan em vaig quedar embarassada, i de bessons. Tenia una tieta que ja vivia aquí i em va oferir una feina, així que vaig deixar enrere els meus fills, que es van quedar quatre anys més al Perú, fins que el 2005, quan ja tenia el permís de residència a l'Estat espanyol, els vaig poder reagrupar”. Vint anys després, Ccerare és una reconeguda activista pel dret a l'habitatge digne i continua lluitant per unes millors condicions de vida des del nord global. ●

↓ Gràfic

Paula Zapata

de les persones que migren des de Sud-amèrica a l'Estat espanyol són dones

UNA MAJORIA SILENCIADA

Segons estadístiques de l'Organització Internacional per a les Migracions, tot i que al món migren més homes que dones, ja fa dues dècades que a Europa hi arriben més dones que homes. A diferència de la resta de continents, on hi ha més homes migrants, a l'Europeu la proporció de dones entre la població migrant és del 52%. En el cas de l'Estat espanyol, el con sud-americà és la regió del sud global des d'on arriben més persones migrades i un 57% són dones. Segons aquesta organització transnacional, “cada vegada hi ha més dones que migren de manera independent, per motius de feina, educació o com a caps de família”.

AMB L'ACTIVISME CARREGAT A LA MALETA

TEXT: BERTA CAMPRUBÍ

↓ Una treballadora d'Abarka, cooperativa orientada a la reinserció laboral gestionada de manera integral per persones racialitzades.

Un cop migrades o exiliades, la majoria de defensores del territori i dels drets humans busquen la manera de seguir actives, de seguir organitzades, de seguir lluitant pel que lluitaven i per les noves situacions de desigualtat i injustícia viscudes.

A les reivindicacions per la defensa del territori, pels drets de les dones, per la recerca de persones desaparegudes o pel dret a la consulta prèvia sobre les reformes legislatives que afectin una comunitat, caldrà afegir-hi la lluita contra la llei d'estrangeria, contra el racisme institucional, per unes vies segures per migrar, l'exigència de drets laborals per a les treballadores de la llar i les cures o les protestes contra les retallades de torn als serveis públics.

D'aquesta manera, moltes dones desplaçades entren a formar part del teixit associatiu i dels moviments socials dels seus barris i pobles d'acollida. En el cas de Catalunya, moltes migrades originàries del sud global juguen un paper clau en el si de molts moviments socials o que proposen alternatives econòmiques, com ara les cooperatives.

El Balanç Social és una eina creada per la Xarxa d'Economia Social i Solidària (XES) que "avalua de forma sistemàtica, objectiva i periòdica →

TU
SILENCIO
SON NUESTROS
DOLORS

STOP
SAHUCIOS
PAH

PA
PA
A

← En col·lectius de defensa del dret a l'habitatge, com la Plataforma d'Afectades per la Hipoteca, és habitual veure-hi persones migrades, com Delia Ccerare, avui coordinadora de la PAH Barcelona

Victor Serri

→ sis grans característiques de tota empresa o entitat que vulgui ser socialment responsable: la democràcia, la igualtat, el compromís ambiental, el compromís social, la qualitat laboral i la qualitat professional". Si observem el Balanç Social de cooperatives que apliquen aquest exercici de transparència, com Arran de Terra, hi trobem zero dones en espais directius i zero persones migrades o socialment racialitzades com a sòcies.

MIGRADES AL MOVIMENT PER L'HABITATGE

Les defensores migrants tot sovint són dones que migren o que es veuen obligades a exiliar-se dels seus territoris de manera autònoma i individual i que, un cop al lloc de destí, es reinventen. A més, si tenen fills a càrrec, molts cops els han de deixar enrere durant un temps: una de les decisions més doloroses que pot haver de prendre una dona a la vida. És el cas de la Delia Ccerare, que, després de donar vida a dues filles bessones al Perú, va marxar cap a Barcelona i les va haver de deixar enrere per buscar una manera de donar-los unes bones condicions de vida. No les va poder reagrupar fins quatre anys després, un cop regularitzada la seva situació i amb una situació econòmica més estable.

Però l'estabilitat no va durar per sempre. "El 2008, amb la crisi immobiliària, no vam poder assumir la hipoteca de la casa: de 800 euros vam passar a haver-ne de pagar 1.600. El 2010 em van parlar de la Plataforma d'Afectats per la Hipoteca, però, amb tot el sentiment de culpa i frustració, no hi vaig poder anar. Quan em vaig atrevir a anar a una assemblea, em va fer vergonya parlar. Després de diverses assemblees amb gent explicant que estaven en la mateixa situació que jo, m'hi vaig atrevir. I la PAH em va atrapar fins avui", explica orgullosa. Quinze anys després, Ccerare és coordinadora de la PAH Barcelona i s'ha convertit en una experta en el món de l'habitatge.

L'activista d'origen peruà assegura que a la PAH sempre s'hi ha sentit a gust i que no hi ha patit situacions de racisme, en part perquè, segons afirma, "quan hi vaig entrar el 2010, juraria que un 90% érem persones migrants. Avui potser en som un 60% o 70%, però la PAH és rica en diversitat, no hi ha discriminació per raça o per religió", sentència. De fet, Ccerare se sent més segura i formada gràcies a la plataforma pel dret a l'habitatge: "Abans d'arribar, justament pel fet de venir d'una ciutat petita del Perú, em sentia desinformada pel que fa a feminisme i llibertats de la dona. La PAH m'ha obert els ulls, he deixat de →

→ Una activitat del projecte cooperatiu Resilience Earth, implantat a la Garrotxa, on participen l'activista antiracista Israa Lila.

→ sentir-me estancada, he après a dir ‘fins aquí, a tirar endavant’.

Gaby Leiva Carrillo, activista jove d'origen equatorià, ha arribat fa pocs mesos a Barcelona, on ha trobat una xarxa en els moviments socials ja teixida per la seva mare, activista pel dret a l'habitatge des de fa vint anys. Leiva planteja un assumpte important i complex: “La barrera d'entrada és l'idioma”, assegura. “L'hem d'aprendre, sens dubte, però hi ha una barrera en la manera de demanar-ho. Des de l'afecte és més fàcil d'aprendre”, recomana. “Jo entenc que es defensi el català”, afegeix per la seva banda Delia Ccerare, “assumeixo responsabilitat de no haver-ne après més en els vint anys que porto aquí. Jo soc parlant de quítxua i entenc perfectament que es defensi, però potser una solució seria disposar de més traductores”, proposa.

RACIALITZADES ALS FEMINISMES

Israa Rila és una activista feminista antiracista olotina i actualment forma part de Resilience Earth, una cooperativa de gestió del canvi per impulsar la transformació social, ecològica i econòmica. Els seus pares van migrar des del Marroc quan tenien vint anys en cerca d'unes condicions de vida millors. La seva experiència

de vida la va portar a formar part del moviment feminista de la Garrotxa, però, passats uns anys, va decidir no continuar-hi. “Vaig marxar del feminisme perquè la majoria eren persones blanques, perquè militar continua sent un privilegi. I, per més que s'estigui intentant ser interseccional, al final jo em trobava que, en la vida quotidiana, les dones amb qui lluitava no estaven entenen que jo estic traves-

MOLTES MIGRADES HAN DEIXAT
ESPAYS FEMINISTES EN COP SAR
QUE MILITAR AQUÍ S'ENTÉN
COM UN PRIVILEGI BLANC

sada per un eix d'opressió més. La meva identitat passa per ser racialitzada, però no vull ser l'eterna persona migrada. I, a sobre, sembla que algunes dones no serem mai ni prou catalanes ni prou feministes”, denuncia.

Luz Helena Ramírez Hache, defensora dels drets humans colombiana migrada a Catalunya fa nou anys, ha tingut una experiència semblant. “Jo, en general, no puc suportar el feminisme de dones blanques. Passa amb el

feminisme i passa amb la lluita de classes, que el racisme fa guspires, hi xoca”, declara. “Si el nostre feminisme no mira totes les cares del masclisme i del colonialisme, no serveix de gaire”, explica Israa Rila. Assegura que al col·lectiu feminista en què participava “estàvem infrarepresentades, les decisions principals les prenen sempre les *altres*, i allà vaig entendre el concepte de fatiga racial, quan deien: ‘És que no venen mai, és que no participen...’. Era una remor que tenia conseqüències en la nostra salut mental. Perquè, si una persona no està venint al teu espai, potser estàs fent alguna cosa malament”, conclou.

ECONOMIA SOCIAL I SOLIDÀRIA ANTIRACISTA

Hi ha cooperatives al si de la XES que, en qüestió de pràctiques antiracistes, ho estan fent bé. Així ho creu Luz Helena Ramírez Hache, fundadora de MigrESS, una entitat que promou la participació de persones migrades en el teixit de l'economia social i solidària. Però, en general, es tracta de projectes creats per persones migrades i racialitzades. “Hem aconseguit arribar a àmbits diferents dels que se solen assignar laboralment a les migrants, que són bàsicament les cures. Des de l'antira-

cisme, ja tenim exemples de cooperatives que fan inserció laboral des d'una altra mirada, com Diomcoop, o fan instal·lació de plaques solars, jardineria en altura o gestió de boscos”, enumera Ramírez satisfeta.

“Cooperatives com Abarka o Diomcoop tenen una línia de negoci que funciona molt bé, han aconseguit diversificar. I el model de treball d'Abarka fa enveja. Han aconseguit tenir una estructura al territori, on impulsen processos d'autoorganització de les comunitats a països com el Senegal, i també tenen una branca aquí”, continua explicant l'activista d'origen colombià. Projectes com aquests aconsegueixen ser anticolonials en essència i també han estat capaços de deixar de dependre dels recursos públics, que amb el canvi de govern a Catalunya entren en un escenari més incert.

Tot i aquest plantejament constructiu, Ramírez Hache afegeix, amb realisme: “Posar la mirada anticolonial i antiracista a l'economia social i solidària és una lluita. S'ha aconseguit avançar, però falta molt. Ens hem de preguntar, per exemple, per què no hi ha una presència representativa en el cooperativisme en general, o en l'habitatge cooperatiu, en les comunitats energètiques, de consum, etcètera”. ●

“HEM D'ESTAR ALS ESPAIS PER LA NOSTRA EXPERTESA, NO PER SER UNA QUOTA”

ERIKA ZÁRATE, SÒCIA DE LA COOPERATIVA RESILIENCE EARTH

TEXT: BERTA CAMPRUBÍ
FOTOGRAFIA: CARLES PALACIO

Erika Zárate va néixer a Mèxic, filla d'un líder indígena del Perú exiliat i una activista ecologista mexicana. El seu primer procés migratori fou al Canadà, on va viure de prop la violència racista estructural. Després d'una dècada fent de brigadista internacional, fa deu anys que viu a la Garrotxa i forma part de Resilience Earth, una cooperativa que “aposta per la resiliència comunitària, el disseny regeneratiu i l'economia social i solidària com a eines de transformació social, ecològica i econòmica”.

Vas començar la teva militància als moviments socials olotins. Què hi vas trobar?

Hi havia diversos patrons, però el que em va impactar més va ser el nivell de sexisme. Era aclaparador. Eren els *punkis* més *punkis*, es proclamaven feministes, anaven tots amb samarreta lila, però eren supermasclistes. No netejaven mai, no prenien mai actes... Ah, i un altre clàssic dins els moviments socials era que ens truquessin perquè necessitaven una dona racialitzada [riu]. Va passar centenars de vegades.

Justament era la següent pregunta: sents que has destacat dins l'activisme social, en part, per ser una dona racialitzada? I com et feia sentir, si és així?

Quinze o vint anys enrere, quan anava i venia de Catalunya a l'Amèrica Llatina, jo era de les úniques dones racialitzades en moviments socials com l'okupa o en grups de defensa dels drets humans. Ara això ja ha canviat. Però estàvem cansades de validar, de representar →

→ minories diverses. I segueix passant, sobretot des de les administracions públiques, des de la mateixa Direcció General de Migracions: “Necessitem una dona, idealment racialitzada” [torna a riure]. És fantàstic perquè així veiem que la lluita no passa necessàriament per convèncer; és un procés de transformació i reconciliació més estructural, de manera de pensar. El canvi de paradigma no s’ha produït del tot, però la terra és molt fèrtil.

Que t’ho demanin en aquestes circumstàncies és violent, però alhora pot ser important entomar l’oportunitat, oi?

Sí, que ens ho demanin és fruit d’una violència estructural. I, si ho fem, ho hem de fer amb consciència. A la noia del Departament d’Igualtat i Feminismes que em va trucar fa poc li vaig dir: “Accepto, però aprofitaré aquest escenari”, i va riure i em va dir que endavant. Hem d’aprofitar-ho amb consciència col·lectiva, és una porta per incidir, per sembrar llavors de descolonització i despolarització. Quan se’ns convida en aquests espais, ha de ser per la nostra expertesa, no per complir amb una quota; si no, se’ns treu valor. És necessari

“A MI DURANT QUASI VINT ANYS M’HAN DIT ‘PÓCAHONTAS’, I GENT DELS MOVIMENTS SOCIALS. MICROAGRESSIONS D’AQUEST TIPUS, MOLTES”

sacsejar els paradigmes, els pensaments, les actituds colonitzadores a les bases, als teixits comunitaris. Hem de treballar no només amb les que estan ja convençudes.

La Garrotxa s'associa a una identitat molt catalana i, segons com, també conservadora. Com ho vius?

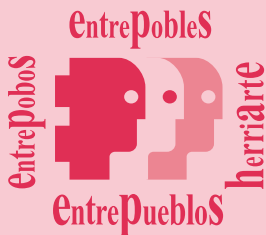
Jo soc una persona amb NIE i mai tindrè la ciutadania d'aquí, perquè ja tinc la nacionalitat mexicana i la canadenc, a les quals no vull renunciar. I sí, és xocant viure en un país del nord global com a persona racialitzada amb NIE. Però, quan m'han tractat malament al CAP, a la policia o a l'ajuntament -que tinc mil històries d'aquestes-, potser gràcies a haver sigut criada per la meua iaia indígena, he posat més atenció a "què hem de nodrir" i no tant a "què hem de combatre". La cultura catalana i catalanista és molt forta aquí, sí. Al Canadà era una mica més fàcil nodrir una pluralitat d'identitats o tenir identitats plurals. Aquí costa. A llocs com Sant Hilari Sacalm [la Selva], on més d'un 40% de la població és racialitzada, les mestres encara anomenen "marroquines" nenes que han nascut al poble, que són tercera generació. És un dels reptes del moviment

feminista i antiracista: com nodrim aquesta pluralitat? Està bé tenir més d'una identitat. De fet, mola! Jo soc canadenc, mexicana, catalana -no ho sé- o indígena, mestissa...

Has patit o vist moments de discriminació en el si dels moviments socials o de l'economia social i solidària?

A mi durant quasi vint anys m'han anomenat "la Pocahontas", i m'ho deia gent dels moviments socials. Ara vaig més rapada, però durant molts anys em va agradar l'estil tradicional de les *cholitas* del Perú, per la meua iaia. Jo ho trobava insultant no, el següent, des del minut zero. Microagressions d'aquest tipus, moltes. Com també fer suposicions. Un camí que podem agafar per atendre i sanar aquest mal és prendre consciència dels privilegis, les interseccionalitats. Quan em confronto amb aquestes actituds, intento fer les preguntes perquè en algun moment hi hagi algun tipus de canvi de consciència. És plantar una llavor d'un arbre majestuós. Busco totes les maneres d'accelerar aquest canvi, però és un canvi estructural, cultural, lent. A poc a poc anirà creixent i ja està brotant. ●

Un suplement editat per
La Directa, SCCL i Entrepobles

ENTREPUEBLOS.ORG
CARRER D'EN BLANCO, 73
08028 SANTS. BARCELONA
932 683 366
INFO@ENTREPUEBLOS.ORG

Directa

DIRECTA.CAT
C. RIERA D'ESCUDER, 38
NAU 1, PLANTA 1
08028 SANTS. BARCELONA
935 270 982 | 661 493 117
DIRECTA@DIRECTA.CAT

Des d'Entrepobles, acompanyem persones defensores i col·laborem amb organitzacions de dones migrades a través de la cooperació solidària i l'educació transformadora, amb una perspectiva feminista, antiracista i anticolonial. Impulem espais segurs de cura col·lectiva, incidència política i resistència davant les violències, i fomentem xarxes comunitàries que visibilitzen i celebren la diversitat. Gràcies a les nostres aliances locals i globals, explorem la relació entre la dominació dels cossos femenins, la natura i el model econòmic actual, i cocreem coneixements i experiències que resignifiquen les relacions Nord-Sud.

També promovem l'internacionalisme mitjançant la creació de xarxes i aliances que impulsen l'apoderament social i la incidència política des dels moviments socials, amb una reflexió-acció emancipadora centrada en els feminismes, les sobiranes i les justícies, amb una mirada local i global.

COORDINACIÓ TÈCNICA:
MÍRIAM BLÀZQUEZ
EUNICE ELENES
PEPA ROSELLÓ

COORDINACIÓ I REDACCIÓ
DE CONTINGUTS:
BERTA CAMPRUBÍ

COORDINACIÓ DE FOTOGRAFIA:
VICTOR SERRI

EDICIÓ:
ELOI LATORRE

CORRECCIÓ:
ÈLIA OLIVAN

DISSENY I MAQUETACIÓ:
PAULA ZAPATA

PORTADA:
VALENTINA MALEZA

Amb el suport de:

Ajuntament
de Barcelona

Agència Catalana
de Cooperació
al Desenvolupament

Generalitat
de Catalunya